Almindelig ildkrone

Lantana camara

Kort fortalt

- *Lantana camara* – jernurtfamilien (Verbenaceae).
- Hjemmehørende i det tropiske Amerika, fra Mexico og Vestindien til det nordlige Sydamerika.
- Små blomster i tætte skærme, der skifter farve – fx fra gul over orange til rød eller rosa.
- Blomstrer længe om sommeren; bagefter små bær, der modner blåsorte. Bær og blade er giftige.
- Om sommeren ude i fuld sol, om vinteren lyst og frostfrit inde.
- Frøene lægges i blød i 24 timer før såning.
- Spirer uregelmæssigt efter ca. 3–8 uger ved varme.

Det kan du se frem til

Med frøene af almindelig ildkrone har du grundlaget for en hurtigtvoksende, blomsterrig busk, som du selv former fra den første spire. Spiringen kræver tålmodighed: De første kimplanter viser sig typisk efter 3–8 uger, og frøene spirer ikke alle på samme tid. Til gengæld vokser planterne hurtigt, og ildkronen blomstrer ofte allerede i den første eller anden sommer – i farver, der kan variere fra plante til plante.

Mange forbinder bonsai med et færdigt lille træ fra butikken. Med frø starter du et skridt tidligere – og det giver dig noget, et købt træ aldrig kan: Du bestemmer selv formen fra den første spire, og du kan dyrke arter, der sjældent eller aldrig sælges som færdige bonsai. Det kræver tålmodighed, for der går nogle år, før frøplanten er blevet til et egentligt bonsaitræ. Til gengæld er træet dit eget fra start til slut. Herunder finder du det, du skal vide for at komme godt fra start med netop denne art.

Introduktion

Almindelig ildkrone (*Lantana camara*), i daglig tale ofte bare lantana, er en stedsegrøn busk fra jernurtfamilien. Den er hjemmehørende i det tropiske Amerika, fra Mexico og Vestindien til det nordlige Sydamerika, og bliver i naturen normalt omkring 2 meter høj. De små, rørformede blomster sidder i tætte, flade skærme og skifter farve, mens de blomstrer – typisk fra gul over orange til rød eller rosa – så den samme skærm ofte har flere farver på én gang. Efter blomstringen kommer små, kuglerunde bær, der modner blåsorte. Bladene er ru og dufter krydret, når de knuses, og stænglerne har ofte små torne. Alle dele af planten, især de umodne bær, er giftige. Hos os er ildkronen en populær krukkeplante, og som bonsai er den værdsat for sin hurtige vækst og lange blomstring.

Planter fra frø er ikke sortsægte, så blomsterfarverne kan variere.

Formering

Frøene kan sås inde hele året. Frøskallen er hård, så frøene spirer bedre, hvis de først har ligget i lunkent vand i ca. 24 timer. Strø dem på fugtig såjord eller kokos-såmuld, og dæk dem kun tyndt. Ved ca. 20–25 °C begynder spiringen normalt efter 3–8 uger – ofte uregelmæssigt, og ikke alle frø spirer. Hold dyrkningsmediet jævnt fugtigt, men ikke vådt. Når kimplanterne har fået de første rigtige blade, prikles de ud i enkelte potter med priklejord.

Sikkerhed: Frø, næringsstoffer og dyrkningsmedier er ikke beregnet til at spise – hverken for mennesker eller dyr. Nogle arter er giftige, så opbevar dem utilgængeligt for børn og dyr.

Placering og lys

Ildkronen vil have sol, varme og frisk luft. Fra midten af maj, når der ikke længere er risiko for nattefrost, står den bedst ude et solrigt og lunt sted. Jo mere sol, jo flere blomster. Den kan blive ude til efteråret, indtil nattetemperaturen falder under ca. 5 °C.

Vanding og næringsstoffer

Om sommeren har ildkronen et stort vandbehov. Vand regelmæssigt og rigeligt, så rodklumpen aldrig tørrer helt ud, men undgå stående vand. Fra april til september gives flydende bonsai-næring hver 2.–3. uge. Står planten inde i tør luft, kan den få mellus; overbrus derfor bladene en gang imellem – helst med rent regnvand i stuetemperatur, så der ikke kommer kalkpletter.

Dyrkningsmedie

Brug færdig bonsai-jord eller en anden luftig, veldrænet blanding. Til unge planter passer priklejord med kvartssand. Omplant hvert 2.–3. år om foråret, og beskær samtidig rødderne let.

Beskæring

Ildkronen skyder kraftigt, og det gør den nem at forme. Bladene sidder parvis: Når et nyt skud har dannet nogle bladpar, skæres det tilbage til ét bladpar. Lange skud fjernes allerede sidst på foråret, og for store blade klippes af med det samme.

Blomsterne sidder i spidsen af de nye skud – beskær derfor ikke hele planten på én gang i blomstringstiden, så du ikke går glip af blomsterne.

Vinteropbevaring

Ildkronen tåler ikke frost. Tag den ind, før nattetemperaturen falder under ca. 5 °C, og stil den lyst ved ca. 10–15 °C. Vand sparsomt, så dyrkningsmediet ikke tørrer helt ud, og giv ingen næring. Det er normalt, at planten taber en del af bladene om vinteren. Hold øje med mellus, især i tør luft. Fra midten af maj kan den igen stå ude.

Vigtige dyrkningstips

Det meste, der går galt ved såning, skyldes for meget vand eller for lidt lys. Jeg anbefaler et let, næringsfattigt såmedie som såjord eller kokos-såmuld, så de fine rødder ikke rådner. Når kimplanterne skal prikles, giver priklejord med kvartssand god dræning og et stabilt rodnet. Senere, når træet skal formes som bonsai, er min færdigblandede bonsai-jord et godt grundlag. Hav tålmodighed: Frø fra samme pose spirer ikke altid samtidig, så lad såbakken stå, selvom de første kimplanter allerede er kommet op.